Note de drum (I)

De la București la Montevideo

București — vineri 30 decembrie 1966. La opt și treizeci dimineața soseau grăbiți la aeroportul Băneasa, în grup, tineri îmbrăcați în costume subțiri și în culori estivale. Era anotipul paltoanelor. Totuși ei optaseră pentru... fîș-fîș !

Cei neavizați aveau tot dreptul să-i considere, la prima vedere, niște extravaganți. Insinuarea s-ar fi dovedit gratuită. Erau de fapt, fotbaliștii din lotul olimpic, pe punct de plecare, în penultima zi a anului, într-un turneu în America de Sud.

16 000 DE KILOMETRI, 22 ORE DE ZBOR

Am decolat de la Băneasa la ora 9,45. Am făcut escale la Zürich, Roma, Madrid, Dakar (Senegal), Recife (Brazilia), Rio de Janeiro și Buenos-Aires. Am aterizat pe aeroportul din Montevideo (Uruguay) la 31 decembrie, la 21,30 (ora Bucureștiului). Turneul începea din acest oraș. Am străbătut aproape 16 000 de kilometri călătorind 33 de ore. Un IL 18 (TAROM), un Caravelle (ALITALIA), un COMET 4 (Aerolineas Argentinas) și din nou un Caravelle (Cruzeiro de Sud), ne-au purtat rînd pe rînd, pe un pod aerian de la București în capitala Uruguayului, în peste douăzeci de ore de zbor propriu-zis. La Zürich, Roma și Madrid diferența de fus orar era doar de 60 de minute. La Roma, iarna era în agonie, la Madrid, n-auzise nimeni despre ea.

Am plecat peste Mediterană, spre Dakar, traversînd apoi Africa pînă pe coasta atlantică a Senegalului. Deși am ajuns acolo mult după miezul nopții, am fost întîmpinați de un pui de vînt blajin, călduț și umed, care alinta mercurul termometrului, făcîndu-l să urce pînă la 18°. Aerogara orașului, în care cu luni în urmă s-a ținut „Festivalul artei negre", a fost inaugurată în martie 1966. Clădirea este o sinteză de arhitectură modernă, impregnată cu elemente autohtone, începînd cu picturile murale din colțul cu obiecte de artă senegaleză.

SPRE BRAZILIA...

Din nou la drum, peste Atlantic de astă dată. Zburăm în aceeași direcție cu noaptea. Și ca alunecă peste suprafața globului, din Europa peste Africa și spre America de Sud. Ne întîlnisem cu întunericul după-amiază, între patru jumătate și cinci la Roma. Acum ne aflam deasupra oceanului. La București, era ora nouă dimineața, iar aici colții luminii nu sfîșiaseră încă horbota neagră a nopții, aruncată peste nemărginirea apelor. De-abia peste vreun ceas, soarele a țîșnit dintr-un amestec de nori și ape, ca un cap incandescent de geamandură.

Aterizăm pe aeroportul din Recife, cînd aici nu era nici ora șapte dimineața. Frățilă a dat să coboare primul. L-am văzut făcînd o piruetă bruscă pe scara avionului. Întorcîndu-se înapoi, rosti : „Jos haina, jos vesta, la cămașe !" — și toți ne-am conformat. Peste cîteva clipe, Libardi și Dragomir mînuiau aparatele de fotografiat în fața grupului acesta cu fețe obosite, fericit totuși că se afla pentru prima oară în patria lui Pele și uimit că nu mai simte strînsura paltonului, încolăcirea fularului și complicitatea mănușilor. Indicatoarele ceasornicelor noastre trebuiau din nou strunite. Pentru a ne situa pe orbita timpului brazilian era necesară o corecție de încă două ore. A treia, de cînd am pornit la drum. În total 240 de minute...

RIO... CAFEZINHO ȘI MOȘ GERILĂ

După alte două ore și ceva de zbor, aterizăm la Rio, pe Aeroporto Internacional de Galeao. Pe timpul minutelor de tranzit am fost serviți cu Cafezinho, prima mostră de cafea braziliană, foarte tare și foarte aromată. Din dreptul barului, zărim într-o vitrină apropiată, pe cutiile de „Bombonos extra finos Nesle", chipul lui Moș Gerilă cu mantie și glugă, cu barbă și mustăți de nea. În zăpușeala asta, imaginea ne face să zîmbim. Ea ne reconfortează parcă, stimulîndu-ne mecanismele de adaptare. Dar mai ales ne conectează circuitul gîndurilor cu imaginea celor de acasă. Pe un ecran interior fiecare dintre noi vede acum chipuri dragi, simte forfota străzilor noastre, percepe vibrația și lumina veselă ce se revarsă prin ferestrele caselor, acum în preajma revelionului. Evocăm împreună aceste imagini și ne descoperim încă un numitor comun : nostalgia.

Adînciți încă în aceste gînduri, avionul ne poartă spre Buenos-Aires.

În capitala Argentinei sîntem întîmpinați de domnul Montes de Oeas, organizatorul acestui turneu.

Din nou în tranzit. De la Roma pînă aici, avionul Companiei argentiniene ne-a dus 12 000 kilometri.

Am fost anunțați că spre Montevideo vom zbura cu un al doilea Caravelle. În avion — în tranzit, în avion — în tranzit, iată cele două alternanțe ale existenței noastre de la plecarea din Băneasa. Ne-am obișnuit deja cu acest tic-tac al călătoriei. În așteptare, stăm pe o terasă și bem coca — cola. E soare și cald. În fața noastră, la numai cîțiva metri, se află o piscină cu apă de culoarea cernelii spălăcite. Multă animație, multe trupuri pigmentate. Se face plajă, se-noată, se sare de pe trambulină. În noi, parcă se revoltă ceva. Nu putem contopi aceste imagini cu gîndul apropiatului revelion.

REVELIONUL NOSTRU

Am decolat de pe Aeropuerta ELIZA la 21,05 (16,05 ora locală—diferența crescuse la 5 ore), am zburat la mică înălțime peste fluviul Rio la Plata (unul din cele mai mari din America Latină), lăsînd Argentina pe malul drept și peste 25 de minute aterizăm la Montevideo. Pînă la hotelul Ermitage am străbătut cu autocarul o parte din Riviera Caracao. Închipuiți-vă o plajă de nisip de 30 de kilometri, cu stînci și valuri pe o parte, cu un șir nesfîrșit de vile, de pensiuni, de hoteluri și restaurante-cazinou și cabarete de cealaltă. E socotită drept cea mai frumoasă de pe acest continent. În viteza mașinii, frînturi de cer, de țărm și de apă, de vegetație tropicală și de ingenioasă arhitectură dau buzna peste noi, în ritm de avalanșă. Dar nimeni n-a uitat că anul se-nnoiește pe plaiurile României peste o oră. Chei-camere-baie-bărbierit, cel mai bun costum, cea mai asortată cravată și cînd mai erau doar cinci minute pînă la miezul nopții ne-am adunat în jurul mesei.

Anul Nou 1967 — după ora Bucureștiului. Gazdele ne-au oferit șampanie. Am înălțat cupele în aceeași clipă cu toată țara noastră.

În după-amiaza primei zile a anului 1967 „olimpicii" români au făcut un antrenament de o oră pe stadionul Ariel Orzoco, situat în cartierul Cerro (o suburbie a capitalei uruguayene). El aparține echipei cu același nume, care ne-a vizitat țara în vara anului 1965.

Romulus BALABAN

DE VORBĂ CU FOȘTII INTERNAȚIONALI

PETRE STEINBACH

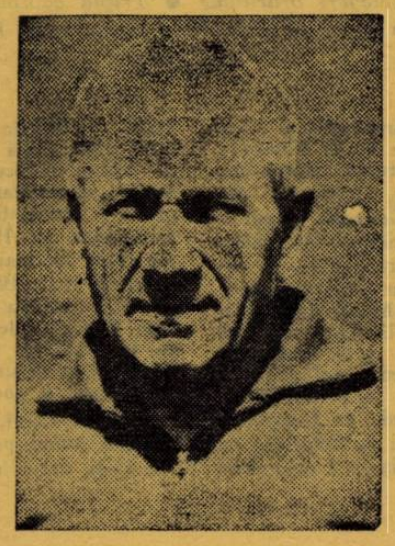

Răsfoind printre hîrtii dau de niște însemnări. O convorbire cu „Piter" într-o zi de vară mai de mult, cînd „puștii" plecaseră la duș. Cu cîteva zile în urmă îl întîlnisem, grăbit, pe stradă, cu valiza-n mînă. Pleca la Călimănești cu juniorii de la Dinamo. Zvelt, cu pasul sprinten, „Piter se îndrepta spre gară. Mi-a aruncat un grăbit „la revedere" și s-a depărtat.

...Acum, probabil, la ceasul acesta de seară și-a strîns „mînjii" în jurul lui și, cu glasul cald și prietenos, le spune o poveste... O istorioară pe care el o știe foarte bine și-n care e vorba de...

...UN „PUȘTI" ROȘCOVAN ȘI O MINGE DE CÎRPĂ

...La Timișoara, în cartierul Fabricii, printre copiii care își disputau cu înverșunare o minge de cîrpă, se afla și un roșcovan care mai în fiecare seară se-ntorcea acasă cu genunchii zdreliți... Așa-i cînd ești portar ! Trebuie să plonjezi în picioarele înaintașilor, uneori mai suporți cîte un „șpil" în coaste și cîte și mai cîte... Nu ! Nu acesta e „postul" meu, chibzuia puștiul roșcovan... Cîteodată aștepți minute întregi pînă să pui mîna pe-o minge... Nu ! Acolo, „în teren", acolo trebuie să joc !... Acolo e o „treabă" bună de făcut, acolo, e greu... Pe centru, mai ales !...

...Deci, iată, puștiul ambițios lasă poarta-n paza altora și devine centru-înaintaș. Nu trece mult și e „uns" la o echipă de juniori ca half centru. Și pe acest „post-cheie" va juca toată cariera... „Puștiul" număra 14 ani și jumătate !

FOTBALIST SAU... FONDIST ?

...Ei, și anii trec atît de ușor cînd ești tînăr, cînd inima e plină de entuziasm, cînd visurile cele mai îndrăznețe par realități apropiate... „Puștiul" face meciuri din ce în ce mai bune. Luptă cu dîrzenie pentru orice minge și e mereu „pe față". E luat la Clubul muncitoresc din Timișoara (R.G.M.T.) și acolo îi uluiește pe toți cu excepționala sa condiție fizică. Într-un tîrziu, „misterul" e dezlegat. Puștiul nostru obișnuiește să facă după antrenament cîte 20—30 de „ture", ca să fie acolo... I se propune să devină alergător de fond, dar el nu dă „balonul rotund" pe toate comorile lumii !

....Stagiul militar la Brașov. Și, bineînțeles, titular în echipa Colțea, alături de Abrudan, Hrehuss, Peterfi și alții.. Celebrul „team" austriac W.A.C. cu garnitura completă (Hiden, Braun, Nausch, Sesta, Waltzhofer) susține opt jocuri în România, dar numai la Brașov pierde ! „Puștiul" nostru, acum om în toată puterea cuvîntului, încurcă de minune „caruselul vienez" și brașovenii aplaudă victoria „Colței" cu 3—2...

...Și apoi, prin 1929, îmbracă tricoul cu culorile „Unirii Tricolor", pe care-l va purta pînă la ultimul meci al carierei...

TRICOURI UDATE DE SUDOARE ȘI DE LĂCRIMI, UNEORI...

...Cei tineri, strînși în jurul omului cu părul albit de ani, ascultă, parcă vrăjiți, cuvintele lui care sună ciudat în seara de iarnă, cînd luminițele de la geamurile din Călimănești se sting una cîte una... Dar nimănui nu-i e somn... Antrenorul și prietenul lor cel mai iubit are atîtea și atîtea de povestit...

...Oborul... Cine nu-și amintește cu dragoste și emoție de el ? Cîți jucători n-a scos Oborul din tainicile sale „sipete" !... Bogdan, Petrică Rădulescu, Iordache, Sony Niculescu, Costică Marinescu, Ozon, Paraschiva... Cîte meciuri, cîte emoții, cum se strîngea inima-n tînărul timișorean cînd se echipa și auzea deasupra tropotul spectatorilor din tribune, care nu-i „iertau" pe oboreni cînd jucau slab !...

...Și-apoi clipa pe care o așteptase de-o viață. Tricoul de internațional... Era, e drept, rezervă însă împărțea în mod egal aceleași emoții cu titularii. Apoi, debutul ca „titular", la Sofia în 1931. Dar ce amară dezamăgire ! Învinși cu 5—3. A plîns după meci ...ca un copil. Fotbalul uneori nu e un simplu joc ; devine o complicată dramă ! A jucat apoi de 18 ori în echipa națională... Și satisfacția trebuia să ia loc „deziluziei" de la Sofia. Victorie în meciul cu iugoslavii : 4—2, în „bîrlogul" lor, la Zagreb ! Iugoslavii prezentau o mare „carte de vizită" la ora aceea : învingători în meciurile cu Cehoslovacia și Ungaria. Românii au jucat însă cu un avînt extraordinar, iar iureșul lor furibund a făcut să amuțească pînă și celebra galerie a gazdelor. Cei 11 jucători (Zauber, Vogl, Albu, Robe, Steinbach, Borbil II, Glantzman, Covaci, Sepi, Bodola, Cociș) au reușit nu numai să stăpînească terenul dar și... tribunele. Ce mai meci ! Și acum te furnică pielea cînd ți-amintești de el.

„VREMEA ZĂPEZILOR" PE LA TÎMPLE !

Și iată, dragii mei, vine o vreme cînd intri cu echipa în teren, dar tu te oprești la marginea lui și iei loc pe banca antrenorilor. Și asta a început din 1944... Ei, meseria de antrenor, nu-i de loc usoară... Ai atîtea griji, trebuie să veghezi mereu jucătorii, să le știi bucuriile, tristețile, să te pricepi să le alungi plictiseala, să-i faci să înțeleagă „tactica" în teren și cîte și mai cîte... Și mereu ai de învățat cîte ceva. Chiar dacă ai urmărit antrenamentele echipelor la Paris, Madrid, Budapesta, Berlin, Moscova... chiar dacă ai fost la Londra ca să studiezi jocul Arsenalului de pe vremuri, acel „WM" al lui Chapmann care a făcut atîta vîlvă — cu ani în urmă ! Acum, iată, însă, au apărut noi sisteme, „betonul" și cîte și mai cîte. Și mereu trebuie să fii „la zi", cu toate lecțiile învățate, căci fotbalul nu stă pe loc ! Evoluează, merge mereu înainte, în diferite „alinieri" și „așezări". Dar separat de aceasta, tehnica individuală a fost, este și va rămîne „cheia" cu care jucătorul deschide orice fel de „lacăte".

Și fără noastră, să știți, a dat întotdeauna un „lot" de jucători remarcabili. Wetzer, Ciolac, Baratki, Bodola, Sepi, Vogl au fost „capi de promoție" la vremea lor... Apoi au apărut alții : Apolzan, Voinescu, Petschovschi, Marian, apoi alții : Ozon, Constantin, Nunweiller III, Pircălab... și așa mai departe... Ieri, mîine, poimîine, chiar dintre voi, dragii mei, se vor ridica jucători de nădejde care să ducă mai departe steagul fotbalului, să-l înalțe pe culmi cît mai strălucitoare. Și atunci, să știți, se va afla pe banca antrenorilor un om cu părul argintat de vremuiala anilor, care să-și șteargă o lacrimă de bucurie cînd tribunele aclamă și strigă numele unui jucător pe care l-a „crescut" el...

...Tinerii care au ascultat captivați această poveste n-au bănuit, poate, cine era „eroul" ei. Sau și-au dat seama din primul moment ? Și-ntr-un caz și-n altul, ei trebuie să afle că este vorba despre „o poveste", pe care PETRE STEINBACH o știe cel mai bine, căci doar despre el e vorba...

GEORGE MIHALACHE

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE GOLURI

ORIZONTAL. 1) Un gol... care nu mai e — Un meci slab, lipsit și de goluri. 2) Preludiile golului — Premisa unui gol aproape făcut. 3) Terenul gazdelor, care în „Cupa cupelor" acordă adversarilor două puncte pentru fiecare gol marcat — Recepționează baloanele și... golurile. 4) Bare secționate ! — Jucător ce va înscrie greu — Unitate de lucru mecanic. 5) Scor fără goluri — Lipsește la ghetele de fotbal — Fost jucător de fotbal. 6) Echipă europeană, generoasă cu golurile... pe seama partenerilor — Sistem de joc care face dificilă înscrierea unui gol. 7) A bate mingea — Ene ! — Etapă. 8) Șpil — O scenă cu cîntec. 9) Un gol pe tabela de marcaj — În sfîrșit, victorie ! — Prieten în Franța. 10) Literă slavonă — Echipă din Stockholm — Imponderabil care concurează la înscrierea golurilor. 11) ...Manoliu — 1—0 pe tabela cu... careuri — Înaintea primului gol. 12) Cei unsprezece în goană după goluri — Oraș în Etiopia.

VERTICAL. 1) „Beton" străpuns totuși de un balon bine plasat — Maestru al golurilor. 2) Atîrnă în gol, susținute de balon — Povestește nepoților despre golurile lui Wetzer, Dobay etc. 3) Poartă fără acces la fotbal — Autorul... golurilor — Interjecție. 4) Menține baloanele la o anumită înălțime — Luntre de pescuit. 5) Surpriză neplăcută — Trag unii de el pentru a-și menține avantajul golurilor. 6) Luate din timp ! — Înaintaș greu de marcat — Curcumă din Ceylon. 7) De proporții vaste — 1—1. 8) Electrod pozitiv — Scenă a pieselor cu... goluri. 9) Dromader — Antrenorul reprezentativei care — recent — a primit 4 goluri într-o repriză, la București — Echipă maghiară de fotbal. 10) Entuziasmat de golurile lui Sfîrlogea — O penalizare aici poate costa un gol. 11) Momentul începerii meciului — Celebru portar spaniol din trecut. 12) Orașe care își disputâ întîietatea pe bază de goluri — Între C.A.O. și Crișul.

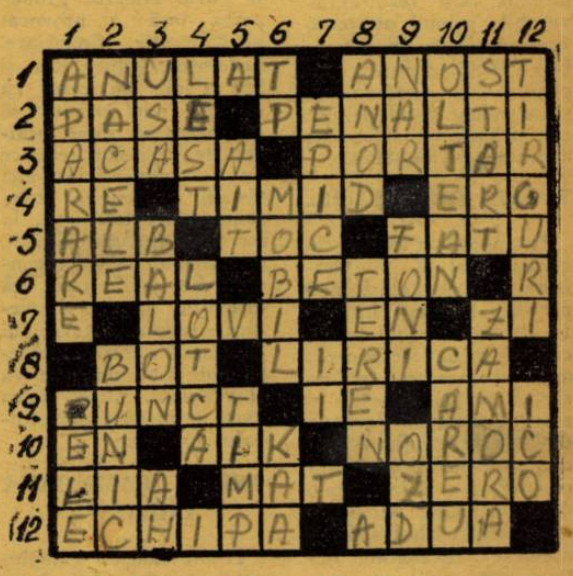

Cuvinte cunoscute mai puțin : ADUA, KAA, NAR.

I. B.